

Brussel, 22.11.2012
COM(2012) 684 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE
RAAD**

inzake de vrijwillige regeling voor het ecologisch ontwerp van complexe settopboxen

(Voor de EER relevante tekst)

{SWD(2012) 391 final}

{SWD(2012) 392 final}

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de vrijwillige regeling voor het ecologisch ontwerp van complexe settopboxen

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING EN WETTELIJK KADER

Bij Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (de "richtlijn ecologisch ontwerp")¹ is een wettelijk kader ingevoerd voor de vaststelling van eisen inzake ecologisch ontwerp voor bepaalde geselecteerde prioritaire productgroepen.

Overeenkomstig artikel 15, lid 2, onder a) tot en met c), van de richtlijn ecologisch ontwerp is op een prioritaire productgroep hetzij een bindende uitvoeringsmaatregel (d.w.z. een verordening van de Commissie) hetzij een zelfreguleringsmaatregel (d.w.z. een vrijwillige overeenkomst van de industrie) van toepassing wanneer het product voldoet aan drie criteria: (i) het vertegenwoordigt een significant omzet- en handelsvolume, (ii) het heeft een significant milieueffect en (iii) het biedt een significant potentieel voor verbetering.

Voorts wordt in overweging 18 van de richtlijn ecologisch ontwerp gesteld dat voor prioritaire productgroepen veeleer alternatieve wijzen van aanpak moeten worden ontwikkeld, zoals zelfregulering door de industrie of vrijwillige overeenkomsten, dan bindende uitvoeringsmaatregelen wanneer de beleidsdoelstellingen met zulke maatregelen sneller of goedkoper kunnen worden bereikt dan met bindende voorschriften.

Vrijwillige overeenkomsten of andere zelfreguleringsmaatregelen kunnen in de context van de richtlijn ecologisch ontwerp als alternatieven voor uitvoeringsmaatregelen worden beschouwd op voorwaarde dat zij voldoen aan de criteria van bijlage VIII van de richtlijn ecologisch ontwerp.

2. DOOR DE INDUSTRIE VOORGESTELDE VRIJWILLIGE REGELING VOOR CSTB'S

Overeenkomstig artikel 16, lid 2, onder a), van de richtlijn ecologisch ontwerp stelt de Commissie uitvoeringsmaatregelen vast voor productgroepen in de sector consumentenelektronica die een grote bijdrage kunnen leveren tot de kosteneffectieve beperking van broeikasgasemissies.

¹ PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10.

De Commissie heeft opdracht gegeven tot voorbereidende studies inzake producten in de sector consumentenelektronica, met inbegrip van complex settopboxen, d.w.z. ontvangers voor betaaltelevisie².

De voorbereidende studie inzake complexe settopboxen (CSTB's)³ heeft bevestigd dat dit product voldoet aan de criteria van artikel 15 van de richtlijn ecologisch ontwerp. Met name het vertegenwoordigt significante omzet- en handelsvolumes, heeft een significant milieueffect en biedt een groot potentieel voor verbetering. Voor CSTB's moet dus hetzij een uitvoerings- hetzij een zelfreguleringsmaatregel worden uitgewerkt.

Ondernemingen die actief zijn op de CSTB-markt hebben een vrijwillige regeling voorgesteld voor de CSTB-productgroep in de EU en hebben te dien einde een vrijwillige overeenkomst gesloten waarin specifieke eisen zijn neergelegd voor het ecologisch ontwerp van CSTB's die op de EU-markt in de handel worden gebracht en/of in gebruik worden genomen. Deze vrijwillige regeling is sinds 1 juli 2010 van kracht.

Overeenkomstig deze regeling gaat elke partij bij de overeenkomst de verbintenis aan ervoor te zorgen dat minimaal 90% van alle CSTB-modellen die zij in de handel brengt en/of in gebruik neemt, voldoet aan de in de vrijwillige overeenkomst voor het desbetreffende tijdvak vastgestelde streefcijfers voor het energieverbruik. Het milieuaspect dat in de vrijwillige overeenkomst als significant werd aangewezen om voor CSTB's eisen inzake ecologisch ontwerp vast te stellen, was het elektriciteitsverbruik in de gebruiksfase. De verbintenissen die de partijen bij de vrijwillige overeenkomst zijn aangegaan, zullen het elektriciteitsverbruik (in het tijdvak 2011-2020) terugdringen tot 115 TWh, met een energiebesparing van 44 TWh die neerkomt op een vermindering van de CO₂-emissies met 21 Mt.

De Commissie heeft een volledige effectbeoordeling uitgevoerd met betrekking tot de door de industrie voorgestelde vrijwillige regeling⁴ en heeft het bij artikel 18 van de richtlijn ecologisch ontwerp opgerichte Overlegforum inzake ecologisch ontwerp geraadpleegd⁵. In maart 2012 heeft de sector de Commissie bovendien de meest recente informatie over de marktdekking van de regeling⁶ toegezonden, wat vereist was om de effectbeoordeling van de Commissie te kunnen afronden.

De conclusie van de effectbeoordeling was dat de voorgestelde vrijwillige regeling het mogelijk maakt de beleidsdoelstellingen op snellere en goedkopere wijze te bereiken dan via bindende voorschriften. Bovendien werd geconcludeerd dat de voorgestelde regeling, zoals vereist krachtens bijlage VIII bij de richtlijn ecologisch ontwerp, voldoet aan alle bepalingen van het Verdrag (met name de regels betreffende de interne markt en de mededinging), de internationale verplichtingen van de EU (inclusief de multilaterale handelsregels), de doelstellingen van de richtlijn ecologisch ontwerp en de gespecificeerde beoordelingscriteria,

² Ontvangers van de volgende types digitale televisiesignalen: kabel, satelliet, Internet Protocol, terrestrisch.

³ Voorbereidende studie van het EP "Lot 18 — Complex set-top boxes", Bio Intelligence Service S.A.S., Frankrijk, eindverslag van december 2008. documentatie beschikbaar op de website van DG ENER http://ec.europa.eu/energy/efficiency/studies/ecodesign_en.htm

⁴ Het effectbeoordelingscomité heeft een positief standpunt ingenomen over de effectbeoordeling op 1 december 2010.

⁵ Vergadering van het Overlegforum inzake ecologisch ontwerp van 12 oktober 2009.

⁶ Overeenkomstig een studie over de marktpenetratie in januari 2012 worden er in de EU in 2012 alles samen 23,5 miljoen CSTB's in de handel gebracht, waarvan 18,2 miljoen door ondertekenaars van de vrijwillige overeenkomst en 19,6 miljoen door dergelijke ondertekenaars plus potentiële ondertekenaars.

namelijk: (i) een open deelneming, (ii) toegevoegde waarde, (iii) representativiteit, (iv) gekwantificeerde en gefaseerde doelstellingen, (v) betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, (vi) monitoring en verslaglegging, (vii) kosteneffectiviteit van het beheer van het zelfreguleringsinitiatief, (viii) duurzaamheid en (ix) verenigbaarheid van stimulansen.

3. ELEMENTEN VAN DE VRIJWILLIGE OVEREENKOMST

In de door de sector gesloten vrijwillige overeenkomst zijn specifieke eisen neergelegd voor het ecologisch ontwerp van CSTB's die in de handel worden gebracht en/of in bedrijf worden genomen. Elke partij bij de overeenkomst heeft zich ertoe verbonden dat ten minste 90 % van de door haar in de EU op de markt gebrachte CSTB's (ongeacht hun oorsprong) wat hun totaal energieverbruik betreft voldoet aan de minimumefficiëntie-eisen.

Afgezien van deze eisen inzake ecologisch ontwerp zijn bij de overeenkomst ook twee administratieve instanties opgericht:

- een stuurgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van de ondertekenende partijen bij de overeenkomst en van de Europese Commissie die de overeenkomstig beheert⁷, en
- een onafhankelijke verificateur die de inachtneming van de in de overeenkomst neergelegde verbintenissen door de afzonderlijke ondertekenende partijen evalueert en de Commissie verslagen over de inachtneming toezendt⁸.

De overeenkomst behelst ook:

- rapporteringsverplichtingen, waarbij wordt gespecificeerd dat elke ondertekenende partij bepaalde informatie moet verstrekken aan de onafhankelijke verificateur en dat wanneer daaraan niet wordt voldaan de status van partij bij de overeenkomst kan worden gewijzigd, en
- monitoringsregels, waarbij wordt gespecificeerd dat de doeltreffendheid van de overeenkomst op gezette tijden zal worden geëvalueerd door de Commissie en het Overlegforum inzake ecologisch ontwerp (bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten, de industrie en ngo's).

Voorts voorziet de overeenkomst in een procedure die het voor de stuurgroep mogelijk maakt de bepalingen van de overeenkomst te wijzigen en met name de stringentheid van de eisen aan te passen aan de situatie op de markt. In het geval van CSTB's is een flexibele aanpak bij de vaststelling van de relevante parameters en van de geldende eisen bijzonder belangrijk omdat de functies van die toestellen zich snel ontwikkelen.

Om alle betrokken partijen, met name potentiële ondertekenaars, tijdig te voorzien van correcte en geactualiseerde informatie over de voor CSTB's geldende eisen, wordt de meest recente versie van de vrijwillige overeenkomst altijd samen met de effectbeoordeling en dit verslag gepubliceerd op de aan het beleid voor ecologisch ontwerp gewijde Europa-website van de Commissie⁹.

⁷ Vertegenwoordigers van EU-lidstaten en van EVA/EER-landen en ngo's hebben een waarnemerstatus.

⁸ Verslagen over de tenuitvoerlegging worden bekendgemaakt en besproken met de betrokken partijen.

⁹ http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/agreements_en.htm

De vrijwillige overeenkomst zal worden aangevuld met andere bestaande initiatieven, voornamelijk de Europese gedragscode voor digitale televisiediensten van de Europese Commissie¹⁰, waarin niet-bindende streefcijfers voor de efficiëntie van CSTB's zijn opgenomen en die tot doel heeft innoverende technische oplossingen uit te werken.

4. AANVAARDING VAN DE VRIJWILLIGE REGELING

Aangezien met de door de industrie voor CSTB's voorgestelde vrijwillige regeling de beleidsdoelstellingen sneller en goedkoper kunnen worden bereikt dan met bindende voorschriften en aangezien deze regeling voldoet aan alle in bijlage VIII bij de richtlijn ecologisch ontwerp opgenomen criteria erkent de Commissie dat voor in de EU in de handel gebrachte en/of in bedrijf genomen CSTB's de door de industrie uitgewerkte vrijwillige regeling voor het ecologisch ontwerp van CSTB's geldt. De voorwaarden voor toepassing van deze vrijwillige regeling zijn uiteengezet in de door de industrie gesloten vrijwillige overeenkomst.

De Commissie beschouwt deze vrijwillige regeling als een deugdelijk alternatief voor een ecodesign-uitvoeringsmaatregel. De Commissie zal bijgevolg geen bindende voorschriften voor het ecologisch ontwerp van in de EU in de handel gebrachte CSTB's vaststellen zolang de vrijwillige regeling en eventuele overeenkomstig deze regeling vastgestelde nieuwe versies naar het oordeel van de Commissie voldoen aan de in de richtlijn ecologisch ontwerp omschreven doelstellingen en algemene beginselen.

In het bijzonder moet de vrijwillige overeenkomst gedurende de gehele toepassingsperiode daarvan blijven voldoen aan de in de richtlijn ecologisch ontwerp omschreven algemene beginselen, met inbegrip van: bijdragen tot de beleidsdoelstellingen van de richtlijn ecologisch ontwerp; openheid van deelname door alle ondernemingen die actief zijn op de CSTB-markt; dekking van het overgrote deel van de desbetreffende economische sector¹¹; duidelijkheid en ondubbelzinnigheid van de in de overeenkomst vervatte voorwaarden; transparantie; goed ontwerp van het monitoringssysteem; en geen onevenredige administratieve belasting. Voorts moeten alle specifieke eisen inzake ecologisch ontwerp voor op de EU-markt in de handel gebrachte en/of in bedrijf gestelde CSTB's, die zijn omschreven in de vrijwillige overeenkomst of in eventuele overeenkomstig deze regeling vastgestelde nieuwe versies, een toegevoegde waarde opleveren, meer bepaald een verbetering van de totale milieuprestaties van de onder de overeenkomst vallende producten.

Bovendien zijn de ondertekenaars van de overeenkomst ertoe verplicht:

- continu de voortgang bij de uitvoering van de regeling te evalueren,
- samen te werken met de Commissiediensten, de lidstaten en de betrokken partijen om permanent de milieuprestaties van CSTB's te verbeteren, met name door continu de in de vrijwillige overeenkomst opgenomen streefcijfers voor het energieverbruik ervan te verlagen en door, wanneer passend, andere relevante milieuaspecten op te nemen,
- samen te werken met de Commissiediensten, lidstaten en betrokken partijen om het rapporteringsmechanisme en de monitoringsregels te verbeteren,

¹⁰ http://re.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/html/standby_initiative_main.htm

¹¹ Minimaal 70 % van de in de handel gebrachte producten.

- binnen de in de vrijwillige overeenkomst gestipuleerde termijnen de nodige gegevens te verstrekken die het voor de Commissie en de betrokken partijen mogelijk maken het bereiken van de doelstellingen van de overeenkomst te monitoren, waarbij elke ondertekenende partij zich ertoe verbindt informatie te verstrekken over alle CSTB-modellen die zij op de EU-markt in de handel heeft gebracht en/of in bedrijf heeft gesteld, alsook informatie over het energieverbruik van elk onder de vrijwillige overeenkomst vallende CSTB-model, en
- zich in te spannen om de actieve betrokkenheid van potentiële ondertekenaars van de regeling te waarborgen.

5. MONITORING VAN DE VRIJWILLIGE REGELING

Zoals vereist bij punt 6 van bijlage VIII bij de richtlijn ecologisch ontwerp zal de Commissie, bijgestaan door het Overlegforum inzake ecologisch ontwerp en het in artikel 19, lid 1, van de richtlijn ecologisch ontwerp bedoelde comité, toezien op de toepassing van de vrijwillige regeling, in het bijzonder op de inachtneming van de algemene beginselen en geschiktheid van de in de vrijwillige overeenkomst en eventuele toekomstige versies gespecificeerde eisen qua ecologisch ontwerp.

De Commissie zal bijzondere aandacht besteden aan de in de richtlijn ecologisch ontwerp, de bestaande richtsnoeren van de Commissie en de overeenkomst zelf vervatte rapporteringsverplichtingen en monitoringsregels. Met name zal zij nagaan of de bepalingen van de overeenkomst en de toepassing daarvan door de ondertekenaars het voor haar en de betrokken partijen (inclusief de nationale autoriteiten) mogelijk maakt de doeltreffendheid van de overeenkomst en de wijze waarop de desbetreffende doelstellingen worden bereikt te monitoren.

Wanneer de Commissie concludeert dat de doelstellingen en algemene beginselen van de richtlijn ecologisch ontwerp, zoals vertaald in de vrijwillige regeling, niet in acht worden genomen en/of dat de ondertekenaars van de vrijwillige overeenkomst niet continu de in de vrijwillige overeenkomst opgenomen streefcijfers voor het energieverbruik verlagen en, wanneer passend, in latere versies andere relevante milieuaspecten opnemen, zal zij eisen voor het ecologisch ontwerp van CSTB's vaststellen via een bindende uitvoeringsmaatregel.

6. CONCLUSIES

De door de industrie voorgestelde vrijwillige regeling voor het ecologisch ontwerp van CSTB's voldoet aan alle bepalingen van het Verdrag, de internationale verbintenissen van de EU en de specifieke beoordelingscriteria en wordt dus als geldig overeenkomstig de richtlijn ecologisch ontwerp beschouwd.

Uit de evaluatie van de Commissie blijkt dat via deze vrijwillige regeling voor ecologisch ontwerp de beleidsdoelstellingen op een snellere en goedkopere wijze kunnen worden bereikt dan via bindende voorschriften.

De Commissie erkent dat op de EU-markt in de handel gebrachte en/of in bedrijf genomen CSTB's moeten onderworpen zijn aan de vrijwillige regeling voor ecologisch ontwerp. De voorwaarden van deze regeling zijn neergelegd in de door de industrie gesloten vrijwillige overeenkomst.

De Commissie is van mening dat deze vrijwillige regeling een deugdelijk alternatief is voor een ecodesign-uitvoeringsmaatregel en zal bijgevolg, voorlopig, geen bindende voorschriften voor het ecologisch ontwerp van op de EU-markt in de handel gebrachte en/of in bedrijf genomen CSTB's vaststellen.

De Commissie zal op permanente wijze toezien op de tenuitvoerlegging van deze vrijwillige regeling. Als bij dit toezicht blijkt dat niet wordt voldaan aan de doelstellingen en algemene beginselen van de richtlijn ecologisch ontwerp, zal de Commissie overwegen eisen voor het ecologisch ontwerp van CSTB's vast te stellen via een bindende uitvoeringsmaatregel.